

er i Leiren for at finde passende Suppositioner for Øvelser, saa vil han erkjende, at det Terrain, som er overordentlig godt i mange Retninger, dog er vanskeligt i Længden at bygge nogen fornuftig sammenhængende Øvelse paa. Vil man derfor gaae til det mere opdyrkede Terrain, ja, saa komme de store Beføstninger frem. Leiren ved Hald ligger paa Grændsen af Heben, og det har ikke kunnet undgaaes, at man der har maattet foretage nogle store udgaaende Øvelser, der have kostet Meget. Jeg har selv ved forskellige Leiligheder, hvor jeg har fungeret derovre, haat Leilighed til at se de Erstatningskrav, som derved fremkom. Det var meget fremtrædende, hvilket stærkt Forhold der var mellem en enkelt Dag eller et Par Dage, hvor Øvelserne foretoges paa et Terrain, som var besaaet, og saa de Dage, hvor Øvelserne foregik paa det Terrain, som bruges til dagligdags Øvelser. Det er aldeles overraskende, hvor stor en Del af Beføstningen der medgaaer til saadanne enkelte Dage. Naar den udgaaende Øvelse, der hidtil har varet 3 Dage eller maasse 4 Dage, nu skal gaae over til at blive en 8 Dages Øvelse, og Bevægelserne skulle foretages gennem et saadant Terrain, at man kan have nogen Nytte deraf, saa er det klart, at Beføstningerne ville blive meget store. Vil nu den ærede Minister vel fordre, at Bedkommende skal føre Øvelserne ude i et Terrain, hvor Beføstningerne ikke ere store, da frygter jeg meget for, at det vil blive meget faa Steder, hvor man overhovedet kan gaae hen, medmindre man, som sagt, vil gaae ud paa den store Hebe; thi selv den Egn, som for saa Nar siden var ypperlig til Øvelser, nemlig Egnen omkring Silkeborg, viste sig, da man foretog Øvelser der i 1875, at være faa besaaet, at Slæden, der anvendtes der, krævede en stor Erstatning, og dette vil naturligvis tiltage i en ganske overordentlig Grad, dersom Øvelserne virkelig skulle give et forstandigt Billede af, hvad der virkelig kan foregaa mellem 2 Modstandere. Men disse praktiske og finansielle Vanskeligheder ere dog ikke det, der for mig stiller sig som det Værste ved Sagen; Hovedsagen ligger andetsteds. Jeg er nemlig af en modsat Anskuelse af det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bosjen). Jeg tror ikke, at disse Øvelser ville komme til at kompromittere Kantonnementsøvelser, ivertimod; men jeg frygter for, at dette Lovforslag, indført af Regjeringen her og vedtaget af Thinget, vil være ensbetydende med, at vi, uden at faae nogen Kompensation derfor, faae de største samlede Øvelser i Lid indskrænkede fra det i Forveien tarvelige Maal med $\frac{1}{3}$. Deri ser jeg Faren; thi hvormeget Lovforslaget end kan indeholde ont, at det kun er midlertidigt, kun for 1 Nar, hvor fast bestemt den ærede Krigsminister end kan være paa at holde paa, at det kun skal være for 1 Nar, er der Omstændigheder, over

hvilke hverken Krigsministeren eller vi Andre raade, og som meget let kunne føre til, at det strengt Midlertidige bliver det, som bliver det Endelige. Den store udgaaende Øvelse vil svinde under Beføstningerne derved, saa at vi faae en Leirtid paa 30 Dage med de sædvanlige Øvelser, vi nu have. At jeg, da jeg har denne Frygt, ikke kan slutte mig til Lovforslaget i dets nuværende Skikkelse, behøver jeg efter mine Udtalelser ikke at sige; om det ved Genbringsforslag eller ved at behandles i et Udvalg kan faae en saadan Skikkelse, at jeg kan slutte mig dertil, veed jeg naturligvis ikke Noget om, men jeg kan kun sige saameget, at dersom den høitærede Krigsminister kunde dreie sin Anskuelse saameget, at man kunde faae en virkelig Kantonnementsøvelse ud deraf, en virkelig Prøve paa, hvad der kan udrettes med Kantonnementsøvelser paa en Narstid, hvor saadanne Øvelser efter min Mening kun ere forsvarlige, saa antager jeg, at der vil blive almindelig Tilslutning dertil, idet vi da have en virkelig Prøve paa, om det er rigtigt ved en eventuel Forandring overhovedet at slaa om fra Leirpøvelser til Kantonnementsøvelser.

Thomsen: Jeg skal tillade mig at fremsætte nogle faa og meget korte Bemærkninger, men inden jeg begynder derpaa, vil jeg gjerne, uden at behøve at blive sigtet for Plagiat, bede om Tilbællelse til at bruge det af det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagd) i Debatten indførte Ord: „Tilspidsninger“. Jeg vil da udtale, at det er min Hensigt ved de Bemærkninger, jeg agter at fremsætte, at lade alle personlige Tilspidsninger falde. Jeg er mig bevidst, at jeg ikke har givet Anledning til nogen saadan, men kun talte om Sagen, og jeg tror desuden, at der er Raaben, som ere af en saadan Beskaffenhed, at man befinder sig bedre ved at mærke dem rettede mod sig, end ved at vide, at man selv har brugt dem. — Jeg maa med Hensyn til Realiteten af den foreliggende Sag, som er det Ærste, jeg vil tale om, maasse tage de Bemærkninger, der ere komne fra den høitærede Krigsminister og fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) under Et, da de jo i det Væsentlige falde sammen. Den første Del af disse, der angik Spørgsmaalene om Omkostningerne ved Lovforslagets Gjenomsørelse om Betydningen af den Belæring, der forventedes indvunden ved Jernbanetransporterne og ved Kantonnementsøvelserne, er saa udførlig imødegaaet og omtalt af andre ærede Medlemmer, at jeg ikke behøver at optage disse Punkter til ny Debat. Den høitærede Minister foretog en Beredning med Hensyn til de Øvelsesdage, som han mente vilde have til Raadighed i Leiren ved Gjenomsørelsen af det af ham forelagte Lovforslag, og han kom derved til det Resultat, at der blev et Tidrum af omtrent 14 Dage til Øvelser